

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

1 iulie 2009*

În cauza T-291/06,

Operator ARP sp. z o.o., cu sediul în Varșovia (Polonia), reprezentată inițial de J. Szymanowska, ulterior de J. Szymanowska și P. Rosiak și în final de P. Rosiak, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul C. Giolito și de doamna A. Stobiecka-Kuik, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect cerere de anulare în parte a Deciziei 2006/937/CE a Comisiei din 5 iulie 2005 privind ajutorul de stat C 20/04 (ex NN 25/04) în favoarea producătorului de oțel

* Limba de procedură: polona.

Huta Częstochowa SA (JO 2006, L 366, p. 1), în măsura în care prin aceasta anumite ajutoare sunt considerate incompatibile cu piața comună și prin care se impune Republicii Polone recuperarea acestora,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a opta),

compus din doamna E. Martins Ribeiro, președinte, domnii S. Papasavvas și A. Dittrich (raportor), judecători,

grefier: doamna K. Pocheć, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 septembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

- ¹ Conform articolului 8 din Protocolul nr. 2 privind produsele CECO la Acordul european din 16 decembrie 1991 de instituire a unei asocieri între Comunitățile

Europene și statele lor membre, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte (JO 1993, L 348, p. 2, denumit în continuare „Protocolul nr. 2”):

„(1) Sunt incompatibile cu buna funcționare a acordului, în măsura în care pot afecta schimburile dintre Comunitate și Polonia:

[...]

(iii) ajutoarele publice de orice natură, cu excepția derogărilor autorizate în temeiul Tratatului CECO.

[...]

(4) Părțile recunosc că în primii cinci ani după intrarea în vigoare a acordului și prin derogare de la alineatul (1) [punctul] (iii) [Republica Polonă] este autorizată în mod excepțional, în ceea ce privește produsele «oțel CECO», să acorde un ajutor public pentru restructurare, cu condiția ca:

— programul de restructurare să fie legat de un plan global de raționalizare și de reducere a capacităților în Polonia;

- acest ajutor să contribuie la viabilitatea întreprinderilor beneficiare în condiții normale ale pieței la sfârșitul perioadei de restructurare;

- quantumul și importanța acestui ajutor să fie limitate la nivelurile strict necesare pentru restabilirea acestei viabilități și să fie diminuate progresiv.

Având în vedere situația economică a [Republicii Polone], Consiliul de asociere decide asupra posibilității de prelungire a perioadei de 5 ani prevăzute.” [traducere neoficială]

- 2 Decizia nr. 3/2002 a Consiliului de asociere UE-Polonia din 23 octombrie 2002 prin care s-a prelungit perioada prevăzută la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 (JO 2003, L 186, p. 38) a prelungit cu încă 8 ani, începând cu 1 ianuarie 1997, sau până la data aderării Republicii Polone la Uniunea Europeană perioada în care Republica Polonă era autorizată în mod excepțional, în ceea ce privește produsele „oțel”, să acorde un ajutor public pentru restructurare, conform modalităților prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2. Articolul 2 din decizie prevede:

„[Republica] Polonă prezintă Comisiei [...] un program de restructurare și planuri de afaceri care îndeplinesc cerințele enumerate la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul [nr.] 2 și care au fost evaluate și acceptate de autoritatea sa națională de control al ajutoarelor publice (Oficiul concurenței și pentru protecția consumatorilor).” [traducere neoficială]

- 3 Protocolul nr. 8 privind restructurarea industriei siderurgice poloneze, anexat la Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe

care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2003, L 236, p. 948, denumit în continuare „Protocolul nr. 8”), a autorizat Republica Polonă, prin derogare de la normele generale privind ajutoarele de stat, să acorde ajutoare pentru restructurarea sectorului său siderurgic, pe baza normelor stabilite în planul de restructurare și în condițiile prevăzute în acest protocol. Acesta prevede în special:

„1. Fără să aducă atingere articolelor 87 [CE] și 88 [CE], ajutoarele de stat acordate de [Republica Polonă] pentru restructurarea sectoarelor specifice din industria siderurgică poloneză sunt recunoscute ca fiind compatibile cu piața internă, cu condiția ca:

- perioada prevăzută la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 [...] să se fi prelungit până la data aderării;
- normele prevăzute în planul de restructurare în temeiul căruia a fost prelungit protocolul menționat anterior să fie respectate pe întreaga perioadă 2002-2006;
- să fie îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul protocol și
- după data aderării, industria siderurgică poloneză să nu mai beneficieze de niciun ajutor de stat pentru restructurare.

[...]

3. Doar întreprinderile beneficiare enumerate în anexa 1 (denumite în continuare «întreprinderi beneficiare») pot beneficia de ajutoarele de stat din cadrul programului de restructurare a industriei siderurgice poloneze.

4. O întreprindere beneficiară nu poate:

(a) în cazul unei fuziuni cu o întreprindere care nu este menționată în anexa 1, să transmită beneficiile ajutorului care îi este acordat;

(b) să preia activele unei întreprinderi care nu este menționată în anexa 1 și care intră în faliment până la data de 31 decembrie 2006.

[...]

6. Ajutoarele pentru restructurare acordate întreprinderilor beneficiare se determină în funcție de justificările prevăzute în planul de restructurare a industriei siderurgice poloneze și în planurile individuale de afaceri aprobate de Consiliu. Dar, în orice caz, ajutoarele acordate în perioada 1997-2003 și cuantumul lor total nu trebuie să depășească 3 387 070 000 PLN.

[...]

[Republica Polonă] nu mai acordă niciun alt ajutor pentru restructurarea industriei siderurgice poloneze.

[...]

10. Orice modificare ulterioară a planului global de restructurare și a planurilor individuale de afaceri trebuie să fie aprobată de Comisie și, dacă este cazul, de Consiliu.

[...]

18. Dacă monitorizarea relevă faptul că:

[...]

(c) în perioada de restructurare, [Republica Polonă] a acordat industriei siderurgice și întreprinderilor beneficiare ajutoare de stat suplimentare incompatibile,

nu se aplică dispozițiile tranzitorii din prezentul protocol.

Comisia adoptă măsurile necesare pentru a solicita întreprinderilor implicate rambursarea tuturor ajutoarelor acordate cu încălcarea condițiilor stabilite în prezentul protocol.” [traducere neoficială]

- 4 Decizia 2003/588/CE a Consiliului din 21 iulie 2003 privind respectarea condițiilor stabilite la articolul 3 din Decizia nr. 3/2002 (JO L 199, p. 17) prevede la articolul său unic:

„Programul de restructurare și planurile de afaceri prezentate Comisiei de [Republica Polonă] la 4 aprilie 2003 conform articolului 2 din Decizia nr. 3/2002 [...] îndeplinesc cerințele articolului 8 alineatul (4) [din] Protocolul [nr. 2].” [traducere neoficială]

- 5 Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88] din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) prevede la articolul 6 alineatul (1):

„Decizia de a deschide procedura oficială de investigare sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o evaluare preliminară a Comisiei cu privire la caracterul de ajutor de stat al măsurii propuse și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. Prin decizie, se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să-și prezinte observațiile într-un termen stabilit, care în mod normal nu depășește o lună. În cazuri întemeiate, Comisia poate prelungi termenul stabilit.”

6 Articolul 7 alineatul (5) din acest regulament prevede:

„În cazul în care constată că ajutorul notificat nu este compatibil cu piața comună, Comisia decide că acesta nu va fi acordat (denumită în continuare «decizie negativă»).”

7 Articolul 14 din Regulamentul nr. 659/1999 prevede:

„(1) Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar (denumită în continuare «decizie de recuperare»). Comisia nu solicită recuperarea ajutorului în cazul în care aceasta ar contraveni unui principiu general de drept comunitar.

(2) Ajutorul care urmează să fie recuperat în temeiul unei decizii de recuperare include dobânda calculată pe baza unei rate adecvate, fixate de Comisie. Dobânda se datorează de la data la care ajutorul ilegal a fost pus la dispoziția beneficiarului până la data recuperării sale.

[...]”

8 Conform articolului 20 alineatul (1) din acest regulament:

„Orice parte interesată poate prezenta observații în temeiul articolului 6, în urma unei decizii a Comisiei de a deschide procedura oficială de investigare. Orice parte interesată care a înaintat astfel de observații și orice beneficiar de ajutor individual primesc câte o copie a deciziei adoptate de Comisie în temeiul articolului 7.”

Situația de fapt

9 Prezenta cauză se referă la o operațiune de restructurare a producătorului de oțel polonez Huta Częstochowa SA (denumit în continuare „HCz”). Restructurarea HCz a avut loc între 2002 și 2005. În acest scop, activele HCz au fost transferate unor societăți noi:

- în 2002, Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (denumită în continuare „HSCz”) a fost constituită pentru a continua producția siderurgică a HCz. HSCz a închiriat instalațiile de producție ale HCz de la administratorul judiciar și a preluat cea mai mare parte dintre salarii. Societatea-mamă a HSCz era Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o. (denumită în continuare „TFS”), o societate deținută 100 % de Trezoreria poloneză;
- în 2004 au fost constituite societățile Majątek Hutniczy sp. z o.o. (denumită în continuare „MH”) și Majątek Hutniczy Plus (denumită în continuare „MH Plus”). Acțiunile acestora erau deținute 100 % de HCz. MH a primit activele siderurgice ale HCz, iar MH Plus a primit anumite alte active necesare producției;

— activele care nu au legătură cu producția (denumite „active nesiderurgice”), precum și unitatea electroenergetică Elsen au fost transferate societății Operator ARP sp. z o.o., (denumită în continuare „Operator” sau „reclamanta”), o societate care depinde de Agencja Rozwoju Przemysłu SA (Agenția pentru dezvoltare industrială, deținută de Trezoreria poloneză, denumită în continuare „ARP”), pentru a rambursa creanțele de drept public supuse restructurării (impozite și cotizații de asigurare socială).

10 Prin scrisoarea din 19 mai 2004, Comisia a informat Republica Polonă că a decis să deschidă procedura oficială de investigare cu privire la ajutorul pentru restructurare acordat producătorului de oțel HCz. Această decizie a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la 12 august 2004 (JO C 204, p. 6, denumită în continuare „decizia de deschidere”), în versiunea lingvistică autentică (polonă), precedată de un rezumat în celelalte limbi oficiale. Comisia a invitat toate părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la situația de fapt și la analiza juridică incluse în decizia de deschidere. Aceasta a primit observații din partea Republicii Polone și din partea a patru părți interesate.

11 La sfârșitul procedurii, Comisia a ajuns la concluzia că, în mod contrar îndoielilor sale inițiale, măsurile având ca scop restructurarea HCz în conformitate cu dispozițiile Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Legea privind ajutorul public acordat întreprinderilor care au importanță semnificativă pentru piața muncii din 30 octombrie 2002, Dz. U. nr. 213, poziția 1800, astfel cum a fost modificată, denumită în continuare „Legea din 2002”) nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE. În schimb, Comisia a considerat că HCz beneficiase cu diverse titluri de un ajutor de stat în perioada 1997-2002. Comisia a concluzionat că acesta era în parte compatibil cu piața comună, dar a impus rambursarea pentru partea pe care a considerat-o incompatibilă cu piața comună, și anume un quantum de 19 699 452 de zloți polonezi (PLN) (denumit în continuare „ajutorul în litigiu”).

- 12 La 5 iulie 2005, Comisia a adoptat Decizia 2006/937/CE privind ajutorul de stat C 20/04 (ex NN 25/04) în favoarea producătorului de oțel HCz (JO 2006, L 366, p. 1, denumită în continuare „decizia”). Articolul 3 din decizie prevede:

„(1) Ajutorul de stat acordat de [Republica Polonă] în favoarea [HCz], în cuantum de 19 699 452 PLN, în perioada cuprinsă între 1997 și mai 2002, sub formă de ajutor pentru funcționare și de ajutor pentru restructurarea încadrării în muncă, nu este compatibil cu piața comună.

(2) [Republica] Polonă adoptă toate măsurile necesare pentru a recupera de la [HCz], [de la] Regionalny Fundusz Gospodarczy, [de la MH] și [de la Operator] ajutorul menționat la alineatul (1), acordat în mod nelegal în favoarea [HCz]. Întreprinderile menționate mai sus sunt obligate în solidar la rambursarea acestui ajutor.

Recuperarea are loc fără întârziere conform procedurilor de drept național, în măsura în care acestea permit executarea imediată și efectivă a prezentei decizii. Sumele care trebuie recuperate includ dobânzile începând de la data la care a fost acordat ajutorul către [HCz] până la data recuperării acestor sume. Dobânzile se calculează în conformitate cu dispozițiile capitolului V din Regulamentul [...] nr. 794/2004.

[...]”

- 13 Conform unui acord din data de 30 septembrie 2005, care a intrat în vigoare la 7 octombrie 2005, ISD Polska sp. z o.o. (care își desfășura activitatea la momentul respectiv sub denumirea ZPD Steel sp. z o.o., denumită în continuare „ISD”), o filială deținută 100 % de Industrial Union of Donbass Corp. (denumită în continuare „IUD”), a cumpărat de la HCz toate acțiunile MH și ale MH Plus, precum și zece filiale restante ale HCz. Printr-un contract tot din data de 30 septembrie 2005 și care a intrat în vigoare la 7 octombrie 2005, ISD a cumpărat de la TFS toate acțiunile HSCz. Astfel, ISD a devenit proprietara HSCz, a MH, a MH Plus și a altor zece filiale ale HCz.

- 14 Ulterior vânzării, HCz și-a schimbat denumirea, devenind Regionalny Fundusz Gospodarczy SA (denumită în continuare „RFG”). RFG există încă și este deținută în continuare de Trezoreria poloneză, dar nu posedă decât câteva bunuri imobile fără legătură cu industria siderurgică.
- 15 Prin scrisoarea din 17 februarie 2006, Comisia a solicitat autorităților poloneze să îi precizeze ratele dobânzii pentru rambursarea ajutorului în litigiu de către debitorii solidari menționați la articolul 3 alineatul (2) din decizie. În răspunsul din 13 martie 2006, autoritățile poloneze au propus rate ale dobânzii aplicabile recuperării și o metodologie pentru calcularea dobânzilor. În special, acestea au propus să se utilizeze drept bază, pentru perioada 1997-1999, rata obligațiunilor Trezoreriei poloneze având o valoare fixă pe cinci ani, exprimate în PLN, iar pentru perioada cuprinsă între anul 2000 și până la aderarea Republicii Polone la Uniunea Europeană, rata aceluiași obligațiuni pe zece ani. În plus, ținând cont de situația piețelor de capitaluri din Polonia la momentul respectiv, care era caracterizată de rate foarte ridicate, dar care scădeau rapid, autoritățile poloneze au solicitat să se efectueze o actualizare anuală a acestor rate, iar dobânzile să nu fie calculate pe o bază compusă.
- 16 În scrisoarea din 7 iunie 2006, adresată autorităților poloneze, Comisia a constatat că rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu trebuia să fie, pentru toată perioada avută în vedere, rata obligațiunilor Trezoreriei poloneze având o valoare fixă pe cinci ani, exprimate în PLN, și că, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 794/2004, această rată a dobânzii trebuia să fie aplicată pe o bază compusă.

Procedura și concluziile părților

- 17 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 18 octombrie 2006, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

18 Ca urmare a înlocuirii parțiale a judecătorilor Tribunalului, cauza a fost atribuită unui nou judecător raportor. Acesta a fost ulterior repartizat la Camera a opta, căreia prezenta cauză i-a fost, prin urmare, atribuită.

19 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis să deschidă procedura orală, să adreseze anumite întrebări scrise Comisiei și să o invite să depună anumite documente. Comisia s-a conformat în termenul stabilit.

20 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 4 septembrie 2008.

21 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea articolului 3 alineatul (2) primul paragraf din decizie, în măsura în care o vizează;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

22 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la admisibilitate

— Argumentele părților

²³ În cursul ședinței, Comisia a arătat că Republica Polonă recuperase ajutorul în litigiu de la RFG și de la ISD și că acestea nu exercitaseră nicio acțiune împotriva reclamantei. În plus, în cadrul acordului de privatizare, IUD s-a constituit drept garant pentru rambursarea ajutorului în litigiu de către MH. În consecință, reclamanta nu mai are niciun interes de a exercita acțiunea.

²⁴ Reclamanta răspunde că, în conformitate cu legea poloneză, entitățile care au restituit efectiv ajutorul ilegal i se pot adresa, solicitând restituirea sumelor plătite, pe durata unei perioade care poate ajunge până la zece ani, începând din momentul plății. Reclamanta subliniază că nu cunoaște dacă există un angajament de garanție al IUD pentru rambursarea ajutorului în litigiu și că nu poate să se prevaleze de prevederile cuprinse în acordul de privatizare încheiat între guvernul polonez și IUD.

— Aprecierea Tribunalului

- 25 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, admisibilitatea acțiunii în anulare introduse de o persoană fizică sau juridică este subordonată condiției ca aceasta să justifice un interes născut și actual în vederea anulării actului atacat (Ordonanța Tribunalului din 10 martie 2005, Gruppo ormezzatori del porto di Venezia și alții/Comisia, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00-T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00-T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00-T-276/00, T-281/00, T-287/00 și T-296/00, Rec., p. II-787, punctul 23).
- 26 Într-adevăr, Comisia nu a invocat cauza de inadmisibilitate, întemeiată pe inexistența interesului de a exercita acțiunea, decât în etapa ședinței. Cu toate acestea, trebuie amintit că cerințele de admisibilitate a unei acțiuni, și în special inexistența interesului de a exercita acțiunea, fac parte din cauzele de inadmisibilitate de ordine publică (Ordonanța Gruppo ormezzatori del porto di Venezia și alții/Comisia, punctul 25 de mai sus, punctul 22; a se vedea în acest sens și Ordonanța Curții din 7 octombrie 1987, d. M./Consiliul și CES, 108/86, Rec., p. 3933, punctul 10). În consecință, în temeiul articolului 113 din Regulamentul de procedură, Tribunalul poate oricând să verifice din oficiu dacă reclamantul are un interes să obțină anularea deciziei atacate (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 14 aprilie 2005, Sniace/Comisia, T-141/03, Rec., p. II-1197, punctul 22).
- 27 În cauză, interesul reclamantei de a exercita acțiunea nu poate fi negat ca urmare a simplului fapt că ajutorul în litigiu a fost restituit de una dintre celelalte entități desemnate în decizie ca fiind răspunzătoare în solidar pentru rambursare. Astfel, reclamanta a precizat, fără a fi contrazisă cu privire la acest punct de Comisie, că, potrivit dreptului polonez, entitățile care restituiseră efectiv ajutorul ilegal puteau să exercite dreptul la acțiune în privința acesteia pe o perioadă de zece ani. În aceste condiții, trebuie considerat că reclamanta își păstrează interesul în anularea actului, întrucât acțiunea acesteia, în cazul în care ar fi admisă, ar putea elimina orice risc de acțiune împotriva sa.

- 28 Cu privire la angajamentul de garanție invocat de Comisie în cursul ședinței, este suficient să se constate că documentul care poate să demonstreze existența unui astfel de angajament nu figurează la dosar.
- 29 În consecință, cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie trebuie respinsă.

Cu privire la fond

- 30 Reclamanta invocă patru motive, întemeiate pe încălcarea dreptului la apărare, pe lipsa de motivare a deciziei, pe interpretarea greșită a articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 14 din Regulamentul nr. 659/1999, și pe încălcarea principiilor securității juridice și proporționalității.

Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare

— Argumentele părților

- 31 Reclamanta susține că, deși publicarea unui aviz în Jurnalul Oficial constituie, în principiu, un mijloc adecvat pentru a face cunoscută tuturor persoanelor interesate deschiderea unei proceduri de control al ajutoarelor de stat este necesară totuși definirea în mod suficient de către Comisie a cadrului investigației sale, pentru a nu lipsi de conținut dreptul persoanelor interesate de a-și prezenta observațiile.

32 Cu toate acestea, reclamanta afirmă că respectiva comunicare a Comisiei privind deschiderea procedurii a fost formulată astfel încât nu exista nici un motiv ca aceasta să se considere parte interesată. Decizia de deschidere se referea în special la producătorii de oțel, în timp ce operatorul, care avea sarcina administrării creanțelor publice, era prezentat ca o societate care nu produce oțel. În plus, doar la 8 iulie 2005, și anume ulterior adoptării deciziei, reclamanta a consimțit să exercite funcția de „operator”, astfel încât aceasta nu a avut posibilitatea să își prezinte observațiile cu privire la constatările Comisiei.

33 În sfârșit, reclamanta subliniază că descrierea ajutorului în litigiu cuprinsă în decizia de deschidere se referă exclusiv la restructurarea desfășurată după anul 2003, cu privire la care Comisia a recunoscut în decizie că nu era vorba despre un ajutor de stat. În plus, Republica Polonă nu a transmis reclamantei decizia de deschidere și nici nu a informat-o cu privire la procedura în curs.

34 Comisia respinge aceste argumente și evidențiază că motivarea deciziei de deschidere era suficientă pentru a-i permite reclamantei, care era singura entitate din Polonia autorizată să îndeplinească funcția de „operator”, să înțeleagă că, în calitate de entitate care a preluat activele HCz, putea fi obligată la rambursarea ajutorului în litigiu.

— Aprecierea Tribunalului

35 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că doar statul care face notificarea, în calitate de destinatar al deciziei atacate, se poate prevala de un adevărat drept la apărare. Celelalte persoane interesate, precum reclamanta, sunt asociate la procedura administrativă, fără a putea totuși să se prevaleze de aceleași drepturi. În schimb, acestea dispun de drepturile procedurale recunoscute în favoarea persoanelor interesate la articolul 88 alineatul (2) CE (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 18 noiembrie 2004, Ferriere Nord/Comisia, T-176/01, Rec., p. II-3931, punctul 82, și Hotărârea Tribunalului din 22 octombrie 2008, TV 2/Danmark și alții/Comisia, T-309/04, T-317/04, T-329/04 și T-336/04, Rep., p. II-2935, punctul 137).

- 36 Rezultă din jurisprudență că etapa procedurii de investigare, prevăzută la articolul 88 alineatul (2) CE, este destinată să permită Comisiei să obțină informații complete cu privire la toate datele cauzei (Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 38).
- 37 Conform articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, decizia de deschidere sintetizează elementele relevante de fapt și de drept, include o „evaluare preliminară” a Comisiei cu privire la măsura propusă și indică îndoielile privind compatibilitatea acesteia cu piața comună. În plus, prin această decizie se solicită statului membru în cauză și celorlalte persoane interesate să își prezinte observațiile.
- 38 Astfel cum reiese din textul dispoziției menționate mai sus, analiza Comisiei prezintă în mod necesar un caracter preliminar. Rezultă că aceasta nu poate fi obligată să prezinte o analiză completă cu privire la ajutorul în discuție în comunicarea privind deschiderea acestei proceduri. În schimb, este necesară definirea în mod suficient de către Comisie a cadrului investigației sale, pentru a nu lipsi de conținut dreptul persoanelor interesate de a-și prezenta observațiile [Hotărârea Tribunalului din 31 mai 2006, Kuwait Petroleum (Nederland)/Comisia, T-354/99, Rec., p. II-1475, punctul 85].
- 39 Punctele 6, 32 și 51 din decizia de deschidere, al cărei text în limba polonă a fost publicat în Jurnalul Oficial, evidențiază în mod clar că, în speță, Comisia a analizat aspectul dacă existau mai multe ajutoare plătite către HCz și HScz începând din 1997. Astfel, la punctul 6, Comisia constată că, „[p]e baza informațiilor disponibile în prezent, ar părea că HCz a primit diferite ajutoare publice încă de la începutul perioadei de restructurare, în 1997”. La punctul 32, Comisia precizează că, „[i]n cadrul acestei proceduri, orice ajutor acordat către HCz începând cu 1 ianuarie 1997 ar trebui luat în considerare”. În consecință, aceasta solicită autorităților poloneze „[i]nformații detaliate privind cuantumurile și repartizarea tuturor ajutoarelor publice acordate de [Republica] Polonă către HCz începând din 1997” (punctul 51).

- 40 În consecință, rezultă în mod clar din prevederile acestei decizii că, în speță, Comisia a inițiat o procedură exhaustivă care a vizat toate ajutoarele acordate către HCz din 1997.
- 41 În ceea ce o privește mai concret pe reclamantă, la punctul 18 din decizia de deschidere se constată că, potrivit Legii din 2002, o filială a ARP, denumită „Operator”, are responsabilitatea în materie de creanțe publice. În continuare, se precizează, la punctul 19 din aceeași decizie, că aceasta implică faptul că, în schimbul unui transfer al tuturor drepturilor de gaj ale creditorilor publici care rezultă din creanțe publice în sectorul producției de oțel, Operator va prelua o parte din activele HCz care nu au legătură cu producerea oțelului. Rolul societății Operator este explicat cu mai multe detalii în nota de subsol nr. 48 din decizia de deschidere. În sfârșit, la punctul 51 din decizia de deschidere, Comisia solicită motivul pentru care activele transferate societății Operator și cele care rămân la fondurile regionale au o valoare de 203 de milioane PLN și, respectiv, de 159 de milioane PLN.
- 42 În consecință, trebuie considerat că motivarea deciziei de deschidere, care a fost adoptată la 19 mai 2004, a permis reclamantei, care a fost înființată la 5 aprilie 2004, să înțeleagă că, în calitate de entitate care a preluat activele HCz, putea fi obligată la rambursarea ajutorului în litigiu.
- 43 În plus, având în vedere că reclamanta era singura entitate din Polonia care era autorizată să îndeplinească funcția de „operator” în sensul Legii din 2002, aceasta nu poate invoca, în scopul de a demonstra încălcarea drepturilor sale procedurale, că doar la 8 iulie 2005 a consimțit să exercite această funcție. Aceasta este valabil cu atât mai mult cu cât președintele ARP, care este proprietara 100 % a reclamantei, a participat la procedura oficială de investigare și cunoștea toate elementele privind restructurarea HCz.
- 44 În consecință, motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe lipsa de motivare

— Argumentele părților

45 Reclamanta arată că, în ceea ce privește motivele care au determinat Comisia să o considere beneficiară a ajutorului în litigiu și, în consecință, debitoare solidară a obligației de rambursare, decizia este succintă și nu îi permite, în calitate de parte interesată, să înțeleagă raționamentul care a fost urmat.

46 Aceasta este valabil cu atât mai mult cu cât Comisia a precizat în decizie că valoarea obligațiilor de drept public preluate depășea patrimoniul preluat. În consecință, argumentul Comisiei potrivit căruia reclamanta a beneficiat de ajutorul în litigiu și astfel este obligată să îl ramburseze este lipsit de temei.

47 Comisia afirmă că aceste critici se referă la temeinicia deciziei, iar nu la motivarea acesteia.

— Aprecierea Tribunalului

48 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, trebuie efectuată o distincție între critica întemeiată pe lipsa sau pe insuficiența motivării și cea întemeiată pe inexactitatea motivelor deciziei (ca urmare a unei erori privind situația de fapt sau în aprecierea juridică). Acest din urmă aspect are legătură cu examinarea legalității pe fond a deciziei atacate, iar nu cu încălcarea normelor fundamentale de procedură și, în consecință, nu poate determina o încălcare a articolului 253 CE (Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's

France, punctul 36 de mai sus, punctul 67, și Hotărârea Tribunalului din 7 noiembrie 1997, Cipeke/Comisia, T-84/96, Rec., p. II-2081, punctul 47). În consecință, în cadrul verificării respectării obligației de motivare, Tribunalul nu poate examina legalitatea pe fond a motivelor invocate de Comisie pentru a-și justifica decizia. În cadrul unui motiv întemeiat pe lipsa sau pe insuficiența motivării, criticile și argumentele prin care se urmărește contestarea temeiniciei deciziei atacate sunt, așadar, lipsite de relevanță (Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Corsica Ferries France/Comisia, T-349/03, Rec., p. II-2197, punctele 58 și 59).

49 În speță, Comisia a arătat, în considerentul (146) al deciziei, că activele și pasivul societății HCz au fost împărțite între trei societăți care i-au succedat, și anume RFG, MH și Operator, și că, în consecință, persoana juridică ce a obținut ajutorul în litigiu nu se mai limita doar la persoana juridică HCz, ci includea și aceste alte entități. Comisia a oferit, așadar, motivul pentru care a considerat reclamanta ca fiind o entitate obligată în solidar la rambursarea ajutorului în litigiu, deși nu a considerat-o ca fiind beneficiara acestui ajutor.

50 În aceste condiții, nu se poate concluziona în sensul existenței unei lipse de motivare a deciziei. În măsura în care reclamanta contestă exactitatea motivelor și legalitatea dispozițiilor adoptate, argumentele sale vor fi analizate în cadrul următorului motiv.

51 Rezultă din aceasta că motivul întemeiat pe lipsa de motivare trebuie respins.

Cu privire la motivul întemeiat pe interpretarea greșită a articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 14 din Regulamentul nr. 659/1999

— Argumentele părților

52 Reclamanta afirmă că, întrucât a considerat-o ca fiind beneficiara ajutorului în litigiu, Comisia a depășit limitele competenței sale de apreciere.

53 Simplul fapt că reclamanta, care nu exercită activități în sectorul oțelului, a dobândit anumite elemente patrimoniale ale întreprinderii beneficiare a ajutorului în litigiu nu constituie o justificare suficientă pentru a considera că avantajele financiare, pe care întreprinderea care i-a transferat aceste elemente le obținuse anterior datorită ajutorului public de care beneficiase, au fost dobândite de reclamantă împreună cu elementele menționate. Din moment ce valoarea obligațiilor de drept public care au fost preluate de reclamantă este superioară față de valoarea de piață a bunurilor care i-au fost transferate, nu există niciun element care să permită să se afirme că aceasta a obținut vreun avantaj financiar, inclusiv un avantaj care constituie un ajutor public. Astfel, atunci când o întreprindere care a beneficiat de un ajutor de stat ilegal este achiziționată la prețul pieței, cumpărătorul acestei întreprinderi nu trebuie să fie considerat beneficiarul acestui ajutor (Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Germania/Comisia, C-277/00, Rec., p. I-3925, denumită în continuare „Hotărârea SMI”).

54 Reclamanta susține că eventuala recuperare de la aceasta a ajutorului în litigiu „ar zgudui” bazele restructurării obligațiilor de drept public care fuseseră minuțios calculate, analizate și acceptate de Comisie și ar diminua în aceeași măsură mijloacele financiare destinate finanțării acestor obligații de drept public.

55 Pe de altă parte, reclamanta subliniază că nu a dobândit activele nesiderurgice în temeiul Legii din 2002. Doar preluarea datoriilor întreprinderii este posibilă în baza

acestei legi. În cursul ședinței, reclamanta a precizat că doar la 8 iulie 2005 și-a dat acordul să îndeplinească funcția de „operator” în sensul Legii din 2002. În consecință, desemnarea reclamantei la articolul 3 din decizie a fost prematură, întrucât acest acord nu exista la momentul adoptării deciziei.

- 56 În plus, și anumiți creditori indirecti, care au dreptul să obțină rambursarea, ar putea să adreseze reclamantei, în calitate de debitoare solidară, o cerere de rambursare a întregului ajutor în litigiu, precum și a dobânzilor. Cu toate acestea, nu există nicio legătură contractuală între reclamantă și MH sau IUD care i-ar permite să se întoarcă împotriva acestora din urmă în vederea rambursării ajutorului în litigiu.
- 57 Comisia amintește de la început că, deși a concluzionat că restructurarea HCz în temeiul Legii din 2002 fusese realizată fără ajutor de stat suplimentar, întrucât îndeplinea cerințele „testului creditorului privat”, Comisia a constatat de asemenea că în perioada 1997-2002 HCz a beneficiat de un ajutor de stat care era în parte incompatibil cu piața comună.
- 58 Comisia nu împărtășește ideea că reclamanta a dobândit active ale HCz în condițiile pieței. Astfel, nu se poate stabili prețul cel mai ridicat pe care un investitor privat care acționa pe piață era dispus să îl plătească pentru aceste active. Toate transformările referitoare la proprietate care au fost realizate în cadrul restructurării HCz și împărțirea activelor sale care a rezultat din aceasta au fost operațiuni întemeiate pe dispozițiile Legii din 2002.
- 59 Cu privire la obligația solidară a HCz, a RFG, a MH și a reclamantei, în opinia Comisiei, revine statului membru sarcina de a realiza executarea dispoziției de restituire a ajutorului în litigiu. Comisia evidențiază că valoarea de piață inițială a activelor preluate de reclamantă, astfel cum a fost menționată în decizie, diferă de valoarea contabilă cuprinsă în anexa A.5. Comisia s-a aflat în imposibilitatea de a stabili valoarea exactă a

activelor. În orice caz, un stat membru care s-ar afla în imposibilitatea de a pune în executare o decizie se poate adresa Comisiei, solicitându-i cooperarea pentru a depăși aceste dificultăți.

— Aprecierea Tribunalului

60 În esență, reclamanta susține că, în cadrul deciziei, Comisia a considerat-o în mod greșit ca fiind o entitate obligată în solidar la rambursarea ajutorului în litigiu.

61 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la „beneficiar”.

62 Or, în speță, Comisia a subliniat că reclamanta nu era beneficiara ajutorului în litigiu. Totuși, aceasta a considerat-o ca fiind obligată în solidar la rambursarea ajutorului menționat.

63 Este adevărat că, începând cu Decizia 1999/720/CE, CECO, din 8 iulie 1999 privind ajutorul de stat pus în aplicare de Germania în favoarea Gröditzer Stahlwerke GmbH și a filialei sale Walzwerk Burg GmbH (JO L 292, p. 27), în care Comisia a dispus pentru prima dată recuperarea unui ajutor de la întreprinderi care au dobândit active, aceasta a considerat în anumite cazuri că termenul „beneficiar”, în sensul articolului 14 alineatul (1) din Regulamentul nr. 659/1999, nu desemnează doar beneficiarul inițial al ajutorului, ci, dacă este cazul, orice întreprindere căreia i-au fost transferate active pentru a lipsi de efect prevederile din dispoziția sa de recuperare.

- 64 Nu este mai puțin adevărat că, în primul rând, extinderea cercului entităților care au obligația rambursării ajutorului impune un transfer de active. Or, la data adoptării deciziei, și anume la 5 iulie 2005, un astfel de transfer nu avusese loc în mod efectiv, întrucât reclamanta nu și-a dat acordul pentru a exercita funcția de „operator” în cadrul procedurii de restructurare a HCz decât câteva zile mai târziu. Totuși, conform unei jurisprudențe constante, în cadrul unei acțiuni în anulare, legalitatea unui act comunitar trebuie apreciată în funcție de elementele de fapt și de drept existente la data adoptării actului (a se vedea Hotărârea Curții din 7 februarie 1979, Franța/Comisia, 15/76 și 16/76, Rec., p. 321, punctul 7, și Hotărârea SMI, punctul 53 de mai sus, punctul 39 și jurisprudența citată).
- 65 Desigur, Comisia a susținut în cursul ședinței că orice operațiune de restructurare a HCz s-a întemeiat pe principiul că reclamantei îi vor fi transmise anumite active și că acordul acesteia reprezenta doar un aspect de formă. Totuși, reclamanta a subliniat în mod corect că, deși Legea din 2002 prevede rolul unui „operator”, aceasta nu menționează cine este „operatorul” și câți „operatori” pot fi creați. În consecință, în speță, „operatorul” ar fi putut fi o altă entitate decât reclamanta. Așadar, la data adoptării deciziei, includerea necondiționată a reclamantei în cercul entităților obligate în solidar la rambursarea ajutorului în litigiu era prematură.
- 66 În al doilea rând, extinderea cercului entităților obligate la rambursarea ajutorului nu este justificată decât dacă transferul de active determină riscul unei eludări a efectelor dispoziției de recuperare și în special dacă în urma achiziționării de active beneficiarul inițial al ajutorului devine o „formă fără fond” de la care nu mai este posibil să se obțină restituirea ajutoarelor ilegale (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 19 octombrie 2005, CDA Datenträger Albrechts/Comisia, T-324/00, Rec., p. II-4309, punctul 98 și următoarele). În plus, această extindere poate fi justificată de faptul că achizitorul activelor reține beneficiul efectiv al avantajului concurențial legat de primirea ajutoarelor (Hotărârea SMI, punctul 53 de mai sus, punctul 86).
- 67 În această privință, Curtea s-a pronunțat că, atunci când o întreprindere care a beneficiat de un ajutor de stat ilegal este cumpărată la prețul pieței, cumpărătorul nu poate fi considerat că a beneficiat de un avantaj în raport cu ceilalți operatori de pe piață. În consecință, cumpărătorului nu i se poate solicita să ramburseze astfel de ajutoare (a se vedea în acest sens Hotărârea SMI, punctul 53 de mai sus, punctele 80 și 81). Mai

precis, în situația cumpărării de active, Tribunalul a considerat, în Hotărârea CDA Datenträger Albrechts/Comisia, punctul 66 de mai sus, că, în cazul în care cumpărătorul a plătit pentru preluarea activelor un preț de cumpărare conform pieței, acesta nu reține beneficiul efectiv al avantajului concurențial legat de primirea ajutoarelor acordate vânzătorului. Într-o astfel de ipoteză, nu se poate considera că beneficiarul inițial al ajutorului devine o „formă fără fond” de la care nu mai este posibil să se obțină restituirea ajutoarelor ilegale (a se vedea în acest sens punctele 99 și 100 din hotărâre), nici că respectivul cumpărător a reținut beneficiul efectiv al avantajului concurențial legat de primirea ajutoarelor.

68 În plus, Curtea a precizat că, pentru verificarea condițiilor financiare ale transferului, autoritățile naționale pot lua în considerare, printre altele, o eventuală expertiză desfășurată cu ocazia transferului (Hotărârea Curtii din 13 noiembrie 2008, Comisia/Franța, C-214/07, Rep., p. I-8357, punctele 59 și 60).

69 În speță, reclamanta susține că valoarea obligațiilor de drept public pe care le-a preluat era cu mult mai mare față de valoarea bunurilor care i-au fost transferate. Astfel, rezultă din considerentul (53) al deciziei că o expertiză independentă a apreciat valoarea de piață a activelor primite de reclamantă, și anume terenul, părțile sociale ale întreprinderii Elsen și creanțele, la 156 de milioane PLN (cifra care figurează în anexa A.5 nu diferă decât puțin în această privință). În schimb, valoarea globală a obligațiilor de drept public care au fost preluate în mod legal de reclamantă era mai mare de 280 de milioane PLN. În aceste condiții, Comisia nu putea afirma, fără o altă explicație, nici existența unui risc de eludare, nici faptul că reclamanta beneficiase efectiv de un avantaj concurențial legat de primirea ajutorului în litigiu. Cel puțin, Comisia ar fi trebuit să explice motivul pentru care aceasta considera nerelevant faptul că activele fuseseră preluate la un „preț” care pare să excludă beneficiul unui asemenea avantaj concurențial. Astfel, având în vedere că reclamanta nu este nici o societate care aparține grupului vânzătorului, nici măcar o societate prezentă pe piața producției de oțel, dar că aceasta îndeplinește rolul de achizitor care preia datorii și active ale unor întreprinderi aflate în dificultate în vederea plății, în schimb, a creanțelor creditorilor acestora, Comisia ar fi trebuit să demonstreze mai precis riscul de eludare și beneficiul efectiv al unui avantaj concurențial legat de primirea ajutorului în litigiu de către reclamantă.

70 În consecință, includerea reclamantei în cercul entităților obligate în solidar la rambursarea ajutorului în litigiu a fost greșită.

71 Rezultă din aceasta că motivul întemeiat pe interpretarea greșită a articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 14 din Regulamentul nr. 659/1999 trebuie admis.

72 Rezultă din ansamblul considerațiilor de mai sus că decizia trebuie anulată în măsura în care o vizează pe reclamantă, fără a se impune analizarea ultimului motiv, întemeiat pe încălcarea principiilor securității juridice și proporționalității.

Cu privire la cheltuielile de judecată

73 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează articolul 3 alineatul (2) primul paragraf din Decizia 2006/937/CE a Comisiei din 5 iulie 2005 privind ajutorul de stat C 20/04 (ex NN 25/04) în favoarea producătorului de oțel Huta Czechochowa SA, în măsura în care acesta vizează societatea Operator ARP sp. z o.o.**
- 2) **Obligă Comisia Comunităților Europene la plata cheltuielilor de judecată.**

Martins Ribeiro

Papasavvas

Dittrich

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 1 iulie 2009.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic	II - 2279
Situația de fapt	II - 2288
Procedura și concluziile părților	II - 2290
În drept	II - 2292
Cu privire la admisibilitate	II - 2292
— Argumentele părților	II - 2292
— Aprecierea Tribunalului	II - 2293
Cu privire la fond	II - 2294
Cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare	II - 2294
— Argumentele părților	II - 2294
— Aprecierea Tribunalului	II - 2295
Cu privire la motivul întemeiat pe lipsa de motivare	II - 2298
— Argumentele părților	II - 2298
— Aprecierea Tribunalului	II - 2298
Cu privire la motivul întemeiat pe interpretarea greșită a articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 14 din Regulamentul nr. 659/1999	II - 2300
— Argumentele părților	II - 2300
— Aprecierea Tribunalului	II - 2302
Cu privire la cheltuielile de judecată	II - 2305